

Landrapport fra Danmark 2022

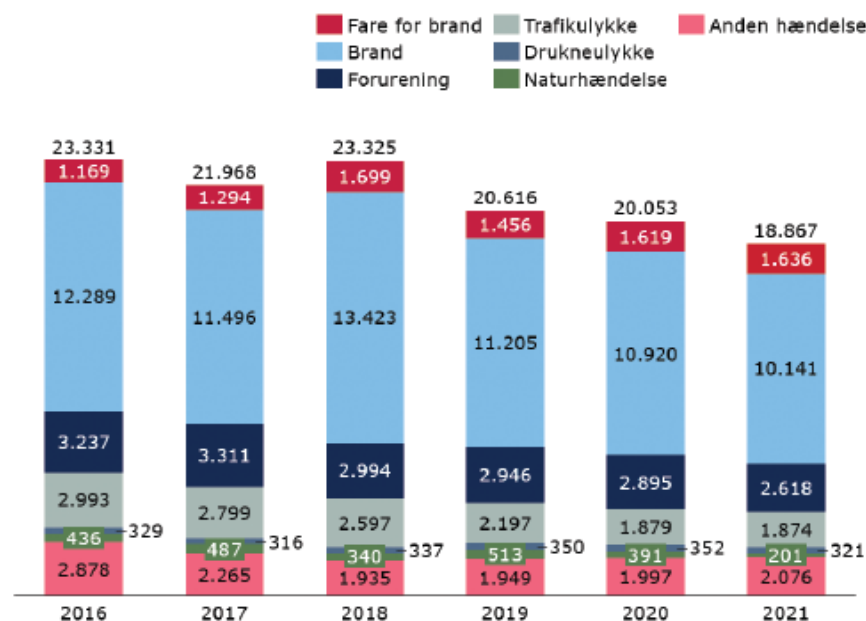
1. Det kommunale redningsberedskab

Der har siden 2016 været en tendens til faldende antal reelle alarmer. Antallet af reelle alarmer i 2021 er 14% under gennemsnittet for 2016-2020. Ligeledes er antallet af udrykninger samlet set faldet med 7% i 2021 i forhold til gennemsnittet for 2016-2020.

Kravet til det kommunale redningsberedskab er, at første udrykning skal afgå snarest og senest indenfor 5 minutter efter modtagelse af alarmen. 20% af alle udrykninger afgår med en afgangstid på 1 minut og 69% afgår på mellem 1 og 5 minutter.

Responstiden er stedet med 20

sekunder fra 2016 til 2018, hvorefter den stabiliseres på et gennemsnitligt niveau på 8%. Der er i 2021 omkommet 52 personer i 48 dødsbrande, hvilket er det laveste antal dødsbrande siden man begyndte at opsamle data i 2004.

Figur 3: Reelle alarmer fordelt på hændelsestype, 2016-2021

Kilde: ODIN.

2. Organisering af brand- og redningstjenesten i de nordiske lande

I 2016 blev Danmarks 87 beredskaber reduceret til 24 fælles beredskabsenheder. Reduktionen var et resultat af en besparelse i beredskaberne – både på det statslige og det kommunale beredskab. Siden er de statslige besparelser blevet droppet. De kommunale besparelser er fastholdt, og de kommunale beredskaber har siden 2016 arbejdet på at skabe trygge og sikre beredskaber med de nye fælles enheder.

Siden sammenlægningerne er flere fælles beredskaber brudt op igen og i dag er der 32 kommunale redningsberedskaber, hvoraf 19 er samordnede. Flere af de større enheder er gået sammen om fx anskaffelse af materiel og hjælper hinanden på tværs af kommunale enheder ved indsatser. FOA har oplevet en del uro i beredskaberne i forbindelse med sammenlægningen i større fælles enheder, som bl.a. handler om ny organisering på stationerne, usikkerhed om opgaverne, ledelsen i beredskaberne og trivsel generelt.

3. Brandfolks fysiske helbred

Siden 2012 har FOA sammen med aktørerne på beredskabsområdet arbejdet målrettet på at forebygge kræft i arbejdet som brandmand og samtidig få anerkendt arbejdsrelateret kræft som en erhvervs sygdom. I fællesskab har FOA udgivet forskellige publikationer, som skal sætte fokus på risikoen for kræft i arbejdet som brandmand.

Materialerne har fungeret som politiske oplæg, som skulle sætte fokus på risikoen og som forebyggelse og handlingsrettede ude på stationerne. Siden 2012 er praksis i forbindelse med indsatser ændret, så risikoen for påvirkning af partikler er minimeret og kulturen på stationer har fjernet sig fra at være et beskidt miljø til et rent miljø.

Sideløbende er der forsket i at påvise, om der er en forøget risiko for forskellige kræftformer ved arbejdet som brandmand. Første forskningsundersøgelse blev igangsat i 2013 og er efterfulgt af yderligere en undersøgelse af risikoen. På nuværende tidspunkt er der 2 forskningsundersøgelser i gang, som undersøger, hvordan ændrede arbejdsgange kan forebygge afsætning af tjærestoffer på huden i forbindelse med brandslukning samt om der er forøget risiko ved forskellige træningsforhold. Senest er der yderligere igangsat en undersøgelse som skal belyse ændringer i udsættelse for PFAS hos brandfolk over tid. Formålet er at identificere risikofaktorer i arbejdet.

I juni 2022 har IARC (det internationale agentur for kræftforskning) foretaget en fornyet vurdering af de mange internationale forskningsprojekter, der er lavet om risikoen for kræft for brandfolk. Agenturen fandt evidens for, at der er 2 kræftformer, som er relateret til arbejdet som brandmand: blærekræft og mesoteliom. Den fornyede revurdering af evidensen skal nu behandles hos Erhvervs sygdomsudvalget¹ i Danmark i 2023, hvorefter der tages stilling til muligheden for anerkendelse som erhvervs sygdom og dermed erstatning.

I 2016 har FOA fået foretaget en undersøgelse om muskelskeletbesvær (MSD) blandt brandfolk. Undersøgelsen viste, at mange brandfolk oplever at blive nedslidt i især nakke, ryg, lænd, skuldre og knæ. Undersøgelsen viste også, at målrettet individuel træning reducerer smerter.

FOA arbejder derfor for at få indført målrettet, forebyggende træning i arbejdstiden i alle beredskaber, så der afsættes 1 times træning i arbejdstiden, hvor de første 30 minutter af træningen er forebyggende træning ude fra programmerne i undersøgelsen. Hovedstadens Beredskab samarbejder i første omgang med FOA om indførelse af dette.

Sådan slukkede vi brande før i tiden

Report om brandfolk og kræft

De 15 vigtigste råd i forebyggelsesadfæ

Arbejdspladsen

- Anskaf det nødvendige materiel.
- Stil korrekte rengøringsfaciliteter til rådighed.
- Tal med hinanden om mindst mulig eksponering af farlige partikler.
- Vær sikker på, at i hele tiden har styr på, hvem der gør hvad, hvornår.
- Vask branddragtens korrekt – også ude af huset.

Ledelsen

- Sæt sikkerhed og beskyttelse på dagsordenen på ledelses- og personalemøder.
- Lav helt klare retningslinjer og procedurer om forebyggelse.
- Inddrag god forebyggelsesadfærd i uddannelse og øvelser.
- Sørg for som indsats- og holdleder, at der under hele indsatsen bruges fuld åndedrætsbeskyttelse og det rigtige udstyr.
- Sørg for, at køretøjer er placeret, så de er sikret mod regn og partikler fra skadestedet.

Mandskabet

- Brug beskyttelsesværm under hele indsatsen – også efterslukning.
- Skift til ren boksledning, inden du forlader indsatzen, hvis din branddragt er beskidt.
- Rengør dit udstyr, inden i tager hjem på stationen.
- Brug filtermasker og engangshandsker, når du håndterer beskidt branddragt og udstyr.
- Rengør dig, hvis du holder pauser – også selvom der er tale om en kort pause.

18 gode råd til dig som brandmand

Undgå kræft i arbejdet som brandmand

¹ Erhvervs sygdomsudvalget vurderer konkrete arbejdsskadesager, hvor en sygdom ikke er omfattet af fortegnelsen over erhvervs sygdomme, men hvor der er en sandsynlighed for, at sygdommen skyldes arbejdet. Samtidig indstiller udvalget løbende til beskæftigelsesministeren, hvilke sygdomme der opfylder kravene for at blive optaget på erhvervs sygdomsfortegnelsen.

4. Brandfolks mentale helbred

Allerede i 2012 fandt Syddansk Universitet, at der er en øget risiko for at udvikle PTSD og andre psykiske belastninger i jobbet som brandmand og ambulancepersonale. Efterfølgende er der lavet flere forskningsundersøgelser som peger på en forøget risiko for PTSD senest i 2020 blandt politi og fængselsbetjente. Undersøgelserne peger på frekvensen af traumatiske oplevelser, voldsomheden på traumet og robusthedskulturen spiller en væsentlig rolle i udviklingen af psykiske belastninger også hos brand- og ambulancefolk.

Redder liv med PTSD-symptomer

- Hver 10. falder inden for PTSD-kriterierne
- Hver 5. er i risiko for at få PTSD
- 11 % har moderat eller svær depression

Vi skal forebygge, at vores ambulancepersonale og brandfolk bliver syge af de mange hændelser, de er udsat for i hverdagen.

Der skal igangsættes

- løbende, obligatorisk supervision
- tilbud om forskellige støtteordninger på arbejdet
- procedurer for alle slags hændelser – også dem i dagligdagen.

Vi skal redde dem, der redder os.

FOA SAMMEN OM VIFORSMELLEN

FOA har foretaget en undersøgelse blandt medlemmerne inden for brand og ambulance og resultatet af undersøgelsen viser, at 8% udviser symptomer på PTSD og 22% er i risiko for at udvikle PTSD. 11% udviser tegn på moderat eller svær depression og 87% har været udsat for trusler om vold i deres arbejde.

FOA har haft emnet som debat til Folkemøde på Bornholm i 2022 og

deltager i følgegrupper til flere forskningsundersøgelser hos Syddansk Universitet, som undersøger bl.a. hvilke støtteordninger der både håndterer og forebygger psykiske belastninger i arbejdet. FOA arbejder for at der bliver tilbudt løbende, obligatorisk supervision og udarbejdet retningslinjer for de langsomme og forsinkede traumer på arbejdspladserne.

5. Uddannelse

I Danmark har Beredskabsstyrelsen (statens beredskab) ansvaret for at udbyde al undervisning til brandmændene. Det betyder, at der i dag ikke er sammenhæng til al anden uddannelse i Danmark. Uddannelsen til brandmand er ikke kompetencegivende og anerkendt udenfor forsvarets regi, og der er ingen formelle muligheder for videreuddannelse.

FOA har i mange år arbejdet for at der oprettes en branduddannelse til fuldtidsbrandmænd. Uddannelsen bør i FOAs optik være en erhvervsuddannelse bestående af basismodul, et hovedforløb og valgfrie moduler, som kan tilpasses det beredskab, man er tilknyttet.

Ved overenskomstforhandlingerne i 2021 har FOA aftalt med arbejdsgiverne, at et projekt skal sikre:

1. At opgavernes kompleksitet i beredskaberne synliggøres
2. At kompetencebehovet i fremtiden afdækkes

3. At der indledes drøftelser med relevante aktører om uddannelsesbehov og -tilbud på beredskabsområdet

Projektet skal løbe i 2022/2023 og resultatet skal anvendes ved overenskomstforhandlingerne i 2024.